

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGI HÍRLEVÉL 189.

2010. JÚLIUS 9., PÉNTEK

Napirend

Hírek

Sajtótükrök

További információk:

Sereg András sajtófőnök

Tel.: +36202625415

E-mail: serega@enternet.hu

NAPIREND

Az Alkotmánybíróság 2010. július 12-13-i teljes ülésének napirendje

Az Alkotmánybíróság (Ab) a nyári ítélezési szünet előtti utolsó két teljes ülésén először az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Közösséget létrehozó szerződés módosításáról szóló lisszaboni szerződés kihirdetéséről szóló 2007. évi CLXVIII. törvény egészének alkotmányosságával kapcsolatos határozattervezettel foglalkozik.

Szó lesz a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény egyes rendelkezéseinek alkotmányosságáról.

Folytatják az egységes mezőgazdasági támogatási rendszer bevezetéséről és működtetéséről szóló, az Országgyűlés 2008. október 20-i ülésnapján elfogadott törvény alkotmányossági vizsgálatát. A parlament által elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény alkotmányellenességének előzetes vizsgálatára irányuló indítvánnyal a köztársasági elnök 2008. november 12-én fordult az Alkotmánybírósághoz.

Szóba kerül a társadalombiztosítási ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény 25. §-ának, és a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. §-ának alkotmányosságát vizsgáló határozattervezet.

Napirendre tűzik a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi CVI. törvény 19. § (4) bekezdésének alkotmányosságát elemző határozattervezetet.

Megtárgyalják a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvénnyel összefüggésben előterjesztett, mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességének vizsgálata tárgyában készült határozattervezetet.

Megkérdőjelezték a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 271. § (2) bekezdésének alkotmányosságát.

Szó lesz az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 30. § (4) bekezdése, valamint 60. § (2) bekezdésének második mondata alkotmányosságáról.

Kifogással éltek az Országos Választási Bizottság 3/2010. (I. 14.) OVB határozata ellen. Az OVB hitelesítette az M. M. magánszemélyek által benyújtott országos népi kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének mintapéldányát. Az íven szereplő kérdés: „A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény – a további-

akban: kisebbségi törvény – 61. § 2. bekezdésének értelmében alulírott magyar állampolgárok kijelentjük, hogy a magyarországi bunyevác kisebbséghez tartozunk és a kisebbségi törvényben foglalt feltételeknek megfelelünk. Kérjük a Tisztelt Országgyűlést, hogy a kisebbségi törvény alapján a bunyevác népcsoportot ismerjék el nemzeti kisebbségként, és a hivatkozott törvény 61. § 1. bekezdésében a „Magyarországon honos népcsoportok” felsorolását, a bunyevác kisebbségi népcsoporttal egészítse ki.”

Megvitatják a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 130. § (1) bekezdés i) pontjának és a 315. § (1) és (3) bekezdésének alkotmányosságát.

Megtámadták az Országos Választási Bizottság 481/2009. (XII. 11.) OVB határozatát. Az OVB megtagadta a dr. F. J. és dr. G. K. magánszemélyek által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítését. Az íven szereplő kérdés: „Egyetért-e azzal, hogy az Országgyűlés alkosson törvényt arról, hogy az Országos Választási Bizottság, a Fővárosi Választási Bizottság, továbbá a 19 területi választási bizottság külön-külön saját hivatali szervezettel rendelkezik és azt működteti?”

Kedden megvizsgálják a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi II. törvény módosításáról szóló 2005. évi CXXX. törvény 21. § (1) bekezdésének alkotmányosságát.

Megkérdőjelezték az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról rendelkező 2006. évi LXV. törvény 1. § (6) bekezdésének alkotmányosságát.

Kifogás érkezett az Országos Választási Bizottság 438/2009. (XI. 20.) OVB határozata ellen. Az OVB megtagadta a dr. F. J. és dr. G. K. magánszemélyek által kezdeményezett népszavazás aláírásgyűjtő ívének hitelesítését. Az íven szereplő kérdés „Egyetért-e azzal, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson arról, hogy az Országos Választási Bizottság állásfoglalásait, határozatait és a testületi ülésen született egyéb döntéseit, valamint az elnökre átruházott hatáskörben hozott határozatokat a Határozatok Tára hivatalos lapban kell nyilvánosságra hozni?”

Kifogást emeltek az Országos Választási Bizottság 480/2009. (XII. 11.) OVB határozata ellen. Az OVB megtagadta a dr. F. J. és dr. G. K. magánszemélyek által kezdeményezett népszavazás aláírásgyűjtő ívének hitelesítését. Az íven szereplő kérdés: „Egyetért-e azzal, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson arról, hogy a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 5. § (2) bekezdésének helyébe az alábbi rendelkezés lépjen: (2) Közúton járművet az vezethet, aki biztonságos vezetésre alkalmas állapotban van, a jármű vezetésére előírt engedéllyel rendelkezik. Az alkoholszondás ellenőrzésnek mindenki köteles magát alávetni, ez alól a külön törvényekben foglalt mentességgel rendelkező személy – bíró, ügyész – sem vonhatja ki magát?”

A testület elé kerül az Országos Választási Bizottság 340/2009. (VII. 22.) OVB határozata. Az OVB megtagadta a dr. F. J. és dr. G. K. magánszemélyek által kezdeményezett népszavazás aláírásgyűjtő ívének hitelesítését. Az íven szereplő kérdés: „Egyet-

ért-e azzal, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson arról, hogy az Alkotmánybíróság naprakész nyilvántartást vezessen arról, hogy mely indítványok elbírálásának előkészítésében, mely köztisztviselők, szakértők vettek részt?”

Kifogással éltek az Országos Választási Bizottság 418/2009. (X. 29.) OVB határozata ellen. Az OVB megtagadta a dr. F. J. és dr. G. K. magánszemélyek által kezdeményezett népszavazás aláírásgyűjtő ívének hitelesítését. Az íven szereplő kérdés: „Egyetért-e azzal, hogy az Országgyűlés alkosson törvényt arról, hogy az Alkotmánybíróság elnökét az Országgyűlés 4 évre válassza?”

Kifogást nyújtottak be az Országos Választási Bizottság 417/2009. (X. 29.) OVB OVB határozata ellen. Az OVB megtagadta a dr. F. J. és dr. G. K. magánszemélyek által kezdeményezett népszavazás aláírásgyűjtő ívének hitelesítését. Az íven szereplő kérdés: „Egyetért-e azzal, hogy az Országgyűlés alkosson törvényt arról, hogy az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz esetén az indítványban foglalt valamennyi kérdés elbírálásáról önálló határozatban döntsön?”

A keddi teljes ülés végén öt végzéstervezetről is tárgyalnak.

**A napirend megtalálható az Ab honlapján
(www.mkab.hu/index.php?id=napirend)**

HÍREK

■ Az Alkotmánybíróság tagjai és munkatársai több mint egymillió forintot gyűjtöttek össze a borsodi árvízkárosultak javára. Az összeget július 6-án utalta át az Alkotmánybíróság Hivatala az 1880 lakosú Szendrőlád árvízkárosultjainak megsegítésére. Az árvíz százhuszonöt szendrőládi családot érintett. **Joó Istvánné** polgármester tájékoztatása szerint nyolcvanöt házat öntött el a víz, amelyből tizenkettő vált életveszélyessé. A község lakosságának nyolcvan százaléka roma származású.

■ Az Olasz Alkotmánybíróság elnöke, **Francesco Amirante** meghívására június 10-13. között háromfős magyar delegáció látogatott **Paczolay Péter** elnök vezetésével Rómába. Az olasz nyelvű tapasztalatcserének a két ország közötti hagyományosan jó kapcsolatok további elmélyítése, a szakmai együttműködés megszilárdítása volt a célja. A tárgyalások során áttekintették a mindkét testületet érintő kérdéseket, a hatáskörök sajátosságait és a döntéshozatal módjait. **Bragyova András** alkotmánybíró felvetésére az alkotmányjog és az európai jog közötti problémákról is szó esett. A megbeszélést közvetlen, baráti légkör jellemezte, ahogyan Amirante elnök is megállapította: „Magyarországon és Olaszországban nem csak a trikolor színei egyeznek meg”.

A kapitóliumi farkas szobra előtt (balról jobbra): Laura Bortolani, Maurizio Nevola, Elena Troccoli, Bragyova András, Paczolay Péter, Francesco Amirante, Giuseppe Troccoli, Maria Giovanna Amirante és Mecsi Diána

SAJTÓTÜKÖR

Sem a Köztársasági Elnöki Hivatal, sem az Alkotmánybíróság nem függeszti ki a Nemzeti Együtműködésről szóló nyilatkozatot. Amíg **Sólyom László** mandátuma tart, a Köztársasági Elnöki Hivatalban nem függesztik ki a Nemzeti Együtműködésről szóló nyilatkozatot; a feladat a következő államfőre marad – közölte az MTI megkeresésére a hivatal július 5-én. A július 2-án kihirdetett, július 3-án hatályba lépett kormányhatározat azt mondja ki, hogy jól látható helyen ki kell helyezni a nyilatkozatot a központi államigazgatási szervek és területi, helyi szervei, valamint a kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve, továbbá a Magyar Honvédség katonai szervezetei és a katonai igazgatás területi szervei által feladatuk ellátása során használt középületekben a Magyar Közlönyben közzétett szöveggel. A határozatban – tiszteletben tartva az államhatalmi ágak elválasztásának alkotmányos elvét – a kormány felkéri a köztársasági elnököt, az Országgyűlés elnökét, az Alkotmánybíróság elnökét, a Legfelsőbb Bíróság elnökét, az országgyűlési biztosokat, az Állami Számvevőszék elnökét, a Magyar Nemzeti Bank elnökét, a helyi és kisebbségi önkormányzatok választott testületeinek vezetőit, a bíróságok elnökeit és az ügyészségek vezetőit, hogy az általuk feladatuk ellátása során használt középületekben gondoskodjanak a nyilatkozat megfelelő kihelyezéséről. Az Alkotmánybíróságon nem függesztik ki a Nemzeti Együtműködésről szóló nyilatkozatot, a Legfelsőbb Bíróságon még nem hoztak döntést, miként a Legfőbb Ügyészségen sem. Az Alkotmánybíróság (Ab) nem tud eleget tenni a nemzeti együtműködés nyilatkozatának kifüggesztésére vonatkozó kérésnek – közölte a testület sajtófőnöke az MTI megkeresésére július 5-én. **Sereg András** azt mondta: a határozat is hangsúlyozza, hogy a kormány tiszteletben tartja az államhatalmi ágak elválasztásának alkotmányos elvét. Ebből az alkotmányos elvből kiindulva az Ab elnöke a kérésnek nem tud eleget tenni – mondta. A sajtófőnök utalt arra, hogy az alkotmány kimondja: az Ab tagjai a testület hatásköréből adódó feladatokon kívül politikai tevékenységet nem folytathatnak, a politikai nyilatkozat kihelyezése az Ab épületében politikai tevékenységnek minősülne – mondta **Sereg András**. **Szűcs Péter**, a Legfelsőbb Bíróság és az Országos Igazságszolgáltatási Tanács szóvivője az MTI érdeklődésére annyit mondott: egyelőre nem hoztak döntést, vélhetően a tanács foglalkozik majd az ügygel. **Borbély Zoltán**, a Legfőbb Ügyészség szóvivője az MTI-vel azt közölte: **Kovács Tamás** legfőbb ügyész jelenleg külföldön van, leghamarabb szerdán tudnak választ adni a kérdésben. A kormányhatározat melléklete a kihelyezés módját is meghatározza. E szerint a színes formátumban, méltó minőségben nyomtatott, nyomdai kivitelezésű nyilatkozatot legalább 50×70 centiméter méretű, álló téglalap alakú keretbe kell foglalni.

Szijaártó Péter, Orbán Viktor szóvivője úgy fogalmazott: a nyilatkozatnak ott van a helye, ahol az emberek járnak, hiszen az emberek saját akarataról és annak parlament általi elismeréséről van szó, tette hozzá. Arra, hogy mi történik akkor, ha valamelyik szervezet nem teszi ki a nyilatkozatot, Szijaártó úgy válaszolt: azokra az intézményekre, amelyek a kor-

mány hatáskörébe tartoznak, mint minden más kormányhatározat, ez is kötelező. Egy másik felvetésre, miszerint az Alkotmánybíróságon nem függesztik ki a nyilatkozatot, úgy reagált: „az Ab-t maximum csak tisztelettel kérheti a kormány, hogy tegyen meg különböző lépéseket. Természetesen, hogyha úgy gondolják, hogy nem teszik, akkor nem teszik”. Az, hogy mikorra kerülhetnek ki a nyilatkozatok, az egyes, kormány alá tartozó intézmények vezetőin múlik, fűzte hozzá. Nagy tapsot kapott tegnap az ellenzék oldaláról **Schiffer András**, az LMP frakcióvezetője, amikor napirend előtt azt mondta: reméli, „a házvezetés minél előbb gondoskodik arról, hogy a nyilatkozat kikerüljön a Tisztelt Ház falára is”. – Amit önök tettek, az rossz paródiája az egyébként nemes szándéknak, a nemzeti együttműködésnek. Ne csodálkozzanak, ha megkapják a populizmus bélyegét! A nyilatkozat kihelyezése rendkívül ízléstelen egy demokratikus jogállamban – tette hozzá, leszögezve: politikai nyilatkozatnak nincs helye közhivatalban. **Navracsics Tibor** miniszterelnök-helyettes szintén ironizálva úgy reagált: „látom, sikerült megtalálni az első számú közellenséget, ami egy határozat, melynek rendkívül veszélyes lehet a tartalma”. A rendelet ellen **Gyurcsány Ferenc** ágált legjobban, aki „miniszterelnökként megbukott”, és „aki a magyar demokráciát nyolcéves mélypontra vitte”. Mint hangsúlyozta, a nyilatkozatban mindenki számára elfogadható értékeket rögzítettek, ezekért az értékekért minden magyar összefoghat és jó érzéssel dolgozhat.

Elegendő lehet a kormánytöbbséghez tartozó képviselők szavazata az alkotmánybírák jelöléséhez az Alkotmánybíróság (Ab) tagjait jelölő eseti bizottság létrehozását kezdeményező országgyűlési határozati javaslat értelmében. A fideszes **Balsai István**, a javaslat általános vitájában tartott exozéjában emlékeztetett: két alkotmánybírói tisztség 2008. június 4. óta áll üresen, vagyis a testület jelenleg 9 taggal működik, ami azt jelenti, hogy további egy alkotmánybíró „kiesése” a taláros testület működőképességének ellehetetlenülését eredményezné. A politikus kifejtette továbbá, hogy az összesen 15 tagú jelölő bizottságba 10 tagot a kormánytöbbség, míg 5 tagot az ellenzék delegálhat, az alkotmánybírák jelöléséhez pedig legalább 8 szavazatra van szükség – fűzte hozzá. A Ház múlt június 28-án döntött ismét az alkotmánybíró-jelöléssel kapcsolatos, **Sólyom László** köztársasági elnök által visszaküldött törvényekről, azaz az alkotmánynak, illetve az alkotmánybírósági törvénynek az alkotmánybírákat jelölő bizottság összetételére vonatkozó módosításáról. A módosítás azt rögzíti, hogy az Alkotmánybíróság tagjaira – a visszaküldött szövegben szereplő nyolctagú jelölőbizottság helyett – a képviselőcsoportok által jelölt, legalább kilenc és legfeljebb tizenöt képviselőből álló testület tesz javaslatot.

A kormány alkotmánymódosítással teremtené meg a közsféra végkielégítéseire visszamenőlegesen kivetni kívánt adójának jogszerűségét. Más ügyben, két hete, az alkotmánybírák jelölési szabályait megváltoztató alkotmánymódosítással kapcsolatban a köztársasági elnök szövegében is hangsúlyozta, hogy azért küldi vissza az államfő csupán a parlamentnek, és nem az alkotmánybíróságnak a tervezetet, mert az alaptörvény változtatásait nem véleményezheti a testület. De akkor mit lehet tenni mégis, ha alkotmányellenesnek tűnik egy alkotmánymódosítás? **Kende Tamás** nemzetközi jogász szerint ilyenkor is van hová fordulni, bár nem egyszerű a helyzet. Az alkotmány is ütközhet az uniós jogba, vagy éppen az Európa Tanács emberjogi egyezményébe. Ezekben az esetekben

a szakértő szerint egy beadvánnyal fordulhat a kezdeményező az európai bírósághoz, amely - ugyanúgy eljárva mint bármely más törvénnyel - megvizsgálja, hogy a rendelkezés szinkronban van-e az európai jogegyezményekkel. Ugyanezt teheti egyébként bárki akkor is, ha nem az alkotmányt, hanem egy hazai jogszabályt talál európai joggal vagy egyezményekkel ellentétesnek - mint a szakszervezetek például a kormánytisztviselők indoklás nélküli elbocsátásáról szintén a közelmúltban elfogadott törvénymódosítást. Azt, hogy hová, mely uniós fórumhoz kell fordulni pontosan, az attól függ, hogy az uniós jogot vagy az Európai Tanács gyakorlatát sérti-e az adott jogszabály. De a szakértő szerint az is járható út, hogy hazai bíróságon kezdi a procedúrát egy érintett. Ekkor a bíróság - hogyha úgy látja jónak -, felfüggeszti a konkrét jogvitát és az Európai Bírósághoz fordul jogértelmezésért. Az Európai Bizottság a szakértő szerint egyébként hivatalból is figyeli a tagállamok jogalkotását, és ha úgy ítéli meg, hogy az uniós joggal ellentétes törvény született, akkor jogsértési eljárást kezdeményez az adott tagállammal szemben. Ha az illető ország ezután sem vonja vissza a vitatott rendelkezéseket, a bizottság határozatot hozhat a jogsértésről és az európai bírósághoz továbbíthatja az ügyet.

Beadvánnyal fordult a Jobbik az Alkotmánybírósághoz a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló törvénnyel kapcsolatban július 7-én. A párt szerint a jogszabály alkotmányellenes, sérti az arányosság, a népképviselet és a választójog egyenlőségének elvét, ezért annak megsemmisítését kérik. A beadványt az Alkotmánybíróságnak (Ab) **Apáti István** és **Hegedűs Lorántné Kovács Enikő** országgyűlési képviselők adták át. Apáti István az Ab épülete előtt tartott sajtótájékoztatón a törvényalkotás „torzszülöttjének” nevezte a jelenlegi szabályozást, „amely kiiktatja az összes ellenzéki pártot a helyi önkormányzatokból”. Szerinte súlyos aránytalanságokat tartalmaz a törvény, mert például egy Tököl nagyságú település esetében ugyanannyi egyéni képviselőnek 10 ezer, míg egy Dombóvár nagyságú város esetében 20 ezer ember képviseletét kell ellátnia. Az Ab-t azért kérték arra, hogy sürgősséggel tárgyalja a beadványt, mert közelednek az önkormányzati választások - mondta el a képviselő, aki egyben a parlament önkormányzati bizottságának is alelnöke. A párt beadványának indoklási részében az olvasható, hogy a Jobbik szerint alkotmányellenes az a gyakorlat is, miszerint az induláshoz szükséges ajánlószevénnyek számát a jogszabály egyes esetekben megduplázza, megtriplázza. Szervezetek együttes indulása esetében a megyei közgyűlésbe való bejutás a küszöb emelése miatt a Jobbik szerint irreálisan megnehezül. Szerintük az eddigi 60-40 százalékos egyéni listás és kompenzációs listás mandátumarány 70-30 százalékra történt módosítása is aránytalanságokat idéz elő. **Korondi Miklós** jobbikos országgyűlési képviselő elmondta: a törvény a polgármesteri pozíciót külsős alpolgármesterek választásának lehetőségével kívánja erősíteni. A Jobbik viszont ezt leginkább a „politikusai álláshalmozás” megszüntetésével, vagyis úgy szeretné elérni, hogy országgyűlési képviselők ne lehessenek egyben polgármesterek. Erre vonatkozó törvényjavaslatukat már benyújtották az Országgyűlésnek.

A vizsgált intézmények többségének bizalmi indexében csekély – jellemzően 1-2 tizedpontos – növekedést figyelhettünk meg, éppen ezért különösen kirívó a kormány presztízsében bekövetkezett 3 tizedpontos csökkenés. A mostani 3,6-es érték azonban még mindig több mint egy egész ponttal meghaladja a választások előtti pontszámot, kérdés viszont, hogy a következő hónapokban folytatódik-e a csökkenő tendencia. A kormányhoz hasonlóan a parlament megnövekedett presztízse is romlott június végére, így e két intézmény a politikai pártokat megelőzve ismét a lista sereghajtói közé tartozik. Az élen az Alkotmánybíróság és a nemzetközi intézmények állnak.

Intézmények bizalmi indexe (10-es skálán)			
	május	június	változás
Alkotmánybíróság	5,3	5,5	fel
ENSZ	5,2	5,4	fel
NATO	4,9	5,1	fel
Európai Unió	4,9	5,0	fel
Civil szervezetek	4,6	4,9	fel
Bíróságok	4,7	4,8	fel
Ügyészség	4,6	4,8	fel
Ombudsmanok	4,7	4,7	-
Köztársasági elnök	4,6	4,7	fel
Rendőrség	4,5	4,6	fel
Önkormányzatok	4,3	4,4	fel
Egyházak	3,8	4,0	fel
Kormány	3,9	3,6	le
Parlament	3,7	3,4	le
Politikai pártok	2,8	2,7	le

A felmérést az NRC 2010. június 27-30. között végezte 1000 internet-használó online megkérdezésével. Az adatbázist az TNS-NRC InterBus kutatásának offline adataival súlyoztuk, így az a legfontosabb demográfiai ismérvek tekintetében reprezentatív a legalább hetente internetező 18-69 éves magyar lakosságra nézve.